

శ్రీ వేంకటేశ్వర శతకము

—శ్రీ : ప క ర్త :—

హేజీబు వేంకటరావు

శ్రీ కన్యకానగమేశ్వరీ ముద్దాక్షరశాల,

విజయనగరము.

ఆ శీ స్స.

చిరంజీవి హేజీబు వేంకటరావను సీతఁడు పదునెనిమిదేండ్ల
యాంధ్ర బ్రాహ్మణ బాలుఁడు. మొన్న నే 'యింటర్మీడియేట్' పరీక్షను కృతార్థుఁడై వచ్చాఁడు. తీరిక గలుగనమయమున సీతర
కార్యములఁ గలనఁ వెచ్చింపక నాంధ్ర మహా ప్రబంధములఁ
జనువుచు, నాంధ్ర మహా కవీశ్వరుల సుమహితకవితా చాతు
ర్యము నభినందించుచు దత్పద్ధతి నెల్లెని యవలంబించి, భాషా
సేవయొనర్చి, కన్యతఁగొనఁ దలంపువాఁడు.

పిల్లచినలుఁకు సుహిమగల్గి కలియుగమునఁ బ్రత్యక్ష దైవ
సముచి విఖ్యాతిఁగన్న శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వరుని కృపతోఁ
బాటుగా, కవినత్త ములయు, పండితోత్త ములయు, కళాతత్త్వ
విత్త ములయు నాశీస్సులనొందఁగోరి, యితఁడిపుడు తనప్రథమ
కృతియగు వేంకటేశ్వర శతకమును జేయబూని, యాంధ్ర
మహాశయుల దర్శన భాగ్యము నభిలషించుచున్నాఁడు. భగ
వదనుగ్రహమునఁ దాను మున్ముందు రచియింపఁబోవు మహా
గ్రంథ సంపుటమునకీ చిన్నికృతి యిట్ట దేవతా ప్రార్థన మాప
మగు కృత్యాదిగా భావింపనగును. జగద్వాఙ్మయ సారస్వ
గ్రహణ పారీణులగు మహానీయుల కీకృతి సర్వసామాన్యము
గాఁ బొడకట్టవచ్చును గాని దీని రచించు సందర్భమున బా
కవి సదభిప్రాయము సమ్మతించఁదగినది.

నవకవితయవతరించిన, యీదినములలో విద్యార్థుల నేసులు సాహిత్య సంపాదనమునందును, గవితాభ్యాసమునందును, శ్రీమహాదేవాలక, 'దేహానై' 'గురుప్రా'నై, యను వాక్యకతకుఁ బాల్పడి, కళపేరను, కవిత్వము పేరను, జేతికినచ్చిన వాత్రయను నోటికి వచ్చిన కూతయును విసరుచు పది నాలుకవి పూర్వాచారము ననుసరించి సాంస్కృతికముగాఁ గృషిచేయుచుండుట ప్రశంసించదగినవిషయము. ఈతవి పరిశ్రమ యింకను వృద్ధిపొది ఫలవంతమై మహా గ్రంథరస నకుఁ గారణమగుఁగాకయని నుచసార నాశీర్వదాతును.

విజయనగరము

8=3=33

విశ్వనాథకవిరాజు.

వేంకటేశ్వర శతకమునందలి కొన్ని పద్యములను నేను జూచినాను. గ్రంథకర్త లేఁబ్రాయమువాడయ్యుఁ దత్కవిత్వము మాత్రము ప్రౌఢముగానున్నది. విద్యార్థి దశయందుండి యిట్టి యుత్కృష్టరచన చేయఁగలుగుట మిక్కిలి వింతగా నాకుఁదోచినది. ఇందలి పద్యములు పొల్లుమాటలు లేక జగి విగి గలిగి రసవంతములై యుప్పుచున్నవి. ఈగ్రంథకర్త చిరంజీవియై కీర్తికరమగు కావ్యపటిమతో నుల్లసిల్లుఁగాక!

విజయనగరము

8=3=33

భోగరాజు-నారాయణమూర్తి

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః :

శ్రీ వేంకటేశ్వర శతకము.

ఓమహిళాహనో జలజభృంగ! పతంగతుంగ! రాక్షస
స్తోమపిభంగ! సాంద్రీనవతోదకకృపవిభాంగ! రంగ! సు
తామనూఖాఖిలామరవితాననతాంగ! కృపాంతంగ! గో
త్రాహర సజ్జనావళిశుభాంగ! రమావర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. దాసజనావనోన్మకతి తానకమానసమందు నిత్యమా
వాసమునేయునంచుఁ గడుభక్తిని మామక భావనూదునీ
దాసజనావళిన్ గలసి ధ్యానము చేసెద నీమహాత్వముల్
దోసముఁ బాయఁగానట పు తోయజలోచన! వేంకటేశ్వరా

చ. శ్రీరజనపారిజాత! సురనేవితెభవ్యదాంబుజాత! యో
శతధ్నతితాత! రావణనిశాటననాతిస్కపిటజాత! సం
తతకరణాశిప్రాత! దురితప్రకరానిదవాత! ధాని! శ
తుగ్రాతివిజేత! భక్తివినుతుల్ గడుఁ జేసెదనేకటేశ్వరా.

ఉ. రాక్షసరాజగంధకరిరాజవిపాటనపాటనైకహ
ర్యక్ష! విశక్షిత్! సుకృతాంతనన్మనిభక్తబృంద స
త్పక్ష! రసాభూతిగ్దినదాసజనావనభవ్యదీక్ష! ప
ద్మాక్ష! గతేంద్రగత్! సుమనస్మిలఁబోవుమువేంకటేశ్వరా

- ఉ. ద్రావిడవిద్యై గజేంద్రప్రయథాశయిన్ సురరాజసూనుపై
నాపురుషాతుపై దశముఖానుజుపై దటిసితసూజుపై
దానపత్నిపై హరివితానముపై ధరణీతమాజుపై
జూపిన పేమనానయిని జూపుము; తిర్పతివేంకటేశ్వరా.
- ః. వారిజపత్రేత్ర! నవవారిడమేచకకమ్రాగత్ర! సం
సారవిముక్తిస్తూత్ర! ఘనసాగరజాతవధూకళిత్ర! పా
కానితామపాత్ర! దురితావళికాననవీతిహాత్ర! కా
మారివిరించిమిత్ర! కరుణాంబుధి దేల్పుము వేంకటేశ్వరా.
- ఉ. శ్రీసతిసీతనక్షరతిసింధువు దేలుచునుండ, దేన! సా
త్రాసవిముక్తి జేయుచునుండము కర్మములన్ బడంగ, ...
క్షీణసతిని దేవిడిచని, సింధురరక్షణనక్కరిక్షణన్
జేసి, నిజాశ్రితానవిశ్లేషతః జూపె వేంకటేశ్వరా.
- ఉ. తావకభక్తసమృద్ధులు: దల్లివిత్తండివిదాతవాప్తుడున్
నీ వెనదాస్యపాలుండవు, నీ వెశరీరముః బ్రాణమాత్మయున్
నీ వెధనంబునంపదయు నీ వెభవాద్ధిదరింపని వెగా
శ్రీవర! కర్ణధారుండవు నేవకొటికి; వేంకటేశ్వరా
- చ. అగణితహాయసంబులుశిలాకృతినుండి, యహల్యతాను పె
న్వగభరియించియుండ రవివంశపయోనిధిరామరాజుపై
జగముననుద్భవించి సతిశాపవిముక్తిని బాదధూళిచే
జగదభిరామ! చేయ వెవిశాలకృపామతి వేంకటేశ్వరా.

శ్లో. అక్కజమయ్యనీమహిమలాత్మః దలంచిన నెవ్వరేని ము
న్ను క్కుననధిగట్టుటయునోముటయున్ బగవానితిమ్మునిన్
జక్కగనొక్కకోలను నిశాచరుఁజంపుటచేసినారలే
నిక్కముగా ననూహ్యుడవునీవు రమావర! వేంకటేశ్వరా.

చ. అవనిజనించి కొశికునియొగమఁగాచి నిశాచరావళిన్
జవమునద్రొంచి యాపయిని శంకరుచాపమువంచిప్పిమ్మటన్
అననిజ బెండ్లి గూడిప్రమదాంబునిఁ దేలి యయోధ్యకేగి కై
కవరమునన్వనంబులకుఁ గ్రక్కునఁ జేరవె వేంకటేశ్వరా.

చ. అవారహమున్ మునీశ్వరులమహాత్మాభూములకేగివారికిఁ
బ్రహ్మచరించి దీవనలవారిగఁ గాంచెయెసంగ నొక్కనాఁ
డహితునిచేతఁ బంపబడినట్టి వృగంబును నీతఁగోరఁగా
రహినిజెలంగి యేగవె? కురంగముబట్టఁగ వేంకటేశ్వరా.

చ. హరిగముబట్టసేవుఁజన హా! యనుజాయను దీని నాడమా
త్రానవినంగ, లక్ష్మణునిదెంపునఁబంపియొక ర్తుయుండగాఁ
గఱుటిననీపకుండోకఁడు కాంతనుబిత్తిముగోరి యపైక
నొరంగినతిన్ హరింపఁడుకొ! బుద్ధివిహీనత వేంకటేశ్వరా

శ్లో. కాంతను బర్ణశాలనునొకర్తునువీడి సుమిత్రసూతిరా
న్వ్యాంతమునందుఁ గుంది విపినంబుల నెల్లఁ జరించినీవు శ్రీ
కాంతను గానలేక స్లవగంబులమైత్రిగ్రహించి వాలి న
య్యంతకు పట్టణంబునకు నంపవె తిర్పతివేంకటేశ్వరా.

చ. ప్లవంగసమూహమున్ గొన వె!లంకకునేంగ వె!రాతు సావకన్
 బవరమునందుఁగూల్ప వె? నివాళి సురాపళి చేతఁబొందవే?
 యననిజశీలమున్ బ్రకటమానట నేయ వెయగ్నిహాతుచే?
 యువతినిజెట్టపట్ట వె? యయోధ్యకునేంగ వె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. అంగదబాంబవద్దినక రాత్మజ మారుతముఖ్యవానర ల్
 జెంగలనిల్చికొల్వంగ వసిష్ఠభృగుప్రముఖుల్ మనీష్వరల్
 పొంగికరంబు, దీవనలఁబొల్పంగనీయగనీవునస్పదు
 త్తుంగమణిమయాసనము దోరపువేడుకతోడ సక్కిరా
 జ్యాంగనఁజెట్టపట్ట వె? కృపాకర! తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

చ. ఎవరినిగొల్లునేనవరినెంచెదనెవ్వరి బూజనేతునే
 నెవరినిబిల్చదన్ దలఁతునెవ్వరి నెప్పుడూ మామతాత్మలో
 నెవరిని రక్షకుండనుచు నెంచెదలేరుమఱెవ్వరున్ రమా
 భవ! గతినివెతక్క సతతంబును బ్రావగ వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఎన్నభవంబులెత్తితి నికెన్నిభవంబుల నెత్తువాడనో!
 పన్నగవైరివాహ! ననుభవ్యకృపామతిఁ జూచిజన్మమిం
 కెన్నఁడునెత్తుకుండఁగఁబరేశ! త్వదీయపురంబునన్భవ
 త్సన్నిధినుంచుమయ్య; పరిచర్యలునే సెద వేంకటేశ్వరా.

ఉ. నిన్నెమదిన్ స్మరించెదను, నీకెనుతల్గడుఁజేసెదన్ సదా
 నిన్నెకరంబున మ్రోదను; నీకయి నేను నిరీక్షి నేసెదన్
 నిన్నె సతంబునాధునిగ నేతగఁదల్చెదమన్మనంబునన్
 గొన్ననసన్ను సత్కృపనుగావుము తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

౪. అగణిత దేవతాతతికి నారయనీ వెకదా! రమాసతీ
శ! గతి; తలంప నీ వెకద సర్వగరాచరస్థితికర్త; వో
జగదభిరామ నీ వెకద సంతతమన్నిట నిల్పియుండు; నీ
దగుమహిమంబు నెన్న వశమా! మముగొట్లకు వేంకటేశ్వరా

౫. అతులితరత్న సంయుతమ్మలై వెలుంగొండెడుకుండలద్వయినీ
తతజలజాతపత్రముల ధర్మమనన్ రుచినించు నేత్రముల్
పతితమహాఘవహ్ని నవవారిద, మేచకకమ్రాగత్రమునీ
సతతముభక్తి యుక్తి వదనాస్థుతి జేసెద వేంకటేశ్వరా.

౬. బీదలసాయున్ నృపుల పెంగలున్ మునులన్ గృహస్థులన్
సాదరద్యష్టితో సతతమారయించుదువు; నీకుంజూడఁగా
భేదములేదొకించుకయ; విశ్వమిలోపల నెల్ల వారికా
మోదమునీవు గూర్చెదవు; భూర్భిషాక! వేంకటేశ్వరా.

౭. హరి! భవనీయనామములనాత్మ దలంచుచుభక్తితోడభూ
సురజనపూజనమును సొంపుడల్పిర్పగఁగోయించుచు నీ
త్పరుషులఁగూడినీడునద తోయజయుగ్మముఁబాఁజుకొను
నరులెమహాత్ముత్తభవి జనార్దన! తిర్పతివేంకటేశ్వరా.

౮. సత్సనగావరోహణము సల్పిఁదొంగి నిన్నులేర సం
త్సప్తియొకానిలేదు శ్రీహయించుకొనున దేమి చిత్రమా!
లిప్తగఁదోచుయామమవలీలగ లీలగదర్శనంబు సం
ప్రాప్తమగున్ భవన్మహిమహాగదయంతయు వేంకటేశ్వరా

చ. జయజయ! శ్రీరమాహృదయ సారసనిత్యనివాసపట్టదా!
జయజయ! నారదాదిమునిసన్నతపాదసరోరుహద్వయా!
జయజయ! సాధువత్సల! విశాలకృపాకర! పక్షిరాధ్వజా!
జయజయ! దుష్టశిక్షక! గజప్రమదప్రద! వేంకటేశ్వరా.

చ. అగణితహోయనంబులుపయస్సులనిల్చి తదేకదృష్టితోఁ
బగలునుకేయినాక యనిహరితనిశ్చలయోగవిష్టులై
నగడెడి తాపసోత్తములునెట్టననందంగరానిముక్తి నీ
దగుకృపకల్మమున్ శబరియందచె? తిర్చితీవేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీలనవారిగానొనగు శ్రీనతినీసతి; నిత్యమున్ గడున్
లీలజగంబుస్మృప్తియొనరించెడి ధాతసుశుండు నీకు;నీ
యాలయమాపయోనిధి; శశాంకుడు బావ; మత్తెకొంటితలే
దేలశ్రితావళినిజ్ఞనుప నితవిలుబము? వేంకటేశ్వరా.

చ. మునులనురాజులన్ ఘనులఁ బుణ్యచరిత్రులనిర్జరావళిన్
మనుచు టదేమిగొప్పపని? మాన్యచరిత్ర! రమాకళత్ర! న
న్ననుగడుబీదసాదలననూనకృపాంబుధిఁ దేల్పుటంచె బె
త్తనమగునీకుదేన! నిజదాసజనావన! వేంకటేశ్వరా.

చ. మనముననిన్ను నెంచెదను; మానకనీగురుమంత్రరాజమున్
దనివియెసంగ బాడెదను; తావకయాపముగన్నులార నేఁ
గని మదిమోదమున్ముమని కాయము హస్తమునస్థించి ని
న్ననవరతంబుఁగొల్చెద; దయాంబుధిఁ దేల్పుము వేంకటేశ్వరా

చ. హరి! మధుసూదనా! యరుచుచోటకచేల! యటంచు గేశవా!
వరద! ముకుంద! శౌరి! యని, భక్తజనావన! పద్మనాభ! శ్రీ
వర! యని, చక్రపాణి! యని, భావమునన్ భవదీయనామముల్
నిరతము నేబరించెదను; నీరజలోచన! వేంకటేశ్వరా.

చ. హరి! భవదీయశక్తి కైకనన్యబలంబున మానహా నెయ్య
చరసితనన్మదీయహృదయంబున నీపదునాల్గులోకముల్
సరియగుశక్తి యెచ్చటను సామ్యముకై ననుగానరాదు; నీ
యురుతరశక్తి నీ కైదగునోకరుణాకర! వేంకటేశ్వరా.

చ. పాగ్గులన్వప్తి చేయుదువు పాగ్గులలోన వసించియుందువా
పాగ్గులలీలగాచెదవు; పాగ్గులనే పొలియింతు వంతటన్
బాగ్గులుగ్రమ్మరిన్ ధరణి బాగ్గులకిర్రజనించునట్లుగా
మానకసేవెచేతువు; రమాహృదయేశ్వర! వేంకటేశ్వరా.

చ. నలినముశ్రీరమానతికనారతమున్ దగునిక్కయైన, భూ
తలమునఁ బుష్పరాసులకుఁ దానుకడున్ గడుఁ బెద్దయైనఁ బా
క్షులనిసుభాకరోదయముగాముకుళింపదె; యశ్లేషాన సరి
కలనముగల్గువూరుషుఁడు కల్మినియోయదె? వేంకటేశ్వరా

చ. ఫలమురవంతలేదు ఘనభాగ్యులకున్ గడుమేలుగూర్ప స
తత్ఫలమగుబీదసాదలకు దానమునేయ, నదెట్లనంగ భూ
వలయమునందువారిదము హానిచేలకుఁగీడుఁదెచ్చు; స
త్ఫలమిడు నెండియున్నవరిపైరునకున్ హరి! వేంకటేశ్వరా

వేంకటేశ్వర శతకము.

చ. గురుతరశక్తి గల్గు ఘనకుంజరమొక్కటితోల్లి దప్పిచే
సరిసునఁజేరి తానలఘుసత్త్వము తోఁ జరియింప నక్రిమా
కరికరమున్ముఖాగ్రిమున గట్టిగఁబట్టగ మొట్టవెట్టదే
ద్విరదము? స్థానశక్తి గణుతింపఁదరంబాకొ! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. క్రొంచములున్మరాళనికరంబునొకేకొలనన్వసించుఁగ
కంచలమించుమేల్నడలయందమునొందునె? క్రొంచజాలముల్
క్రించగువాఁడు సద్గుణగరిష్ఠునితోడమెలంగుగాక; యొ
క్కించుకఁదత్ప్రవర్తన వరించునె? తిర్పతివేంకటేశ్వరా

ఉ. బల్లిదండ్రో వృకోదరుఁడు వైభవమేదియడంగియండియన్
బల్లెవసించునజ్జనుల భక్షణసేయుచు విక్రిమించునా
త్తుల్లకునిన్వధింపఁడె? యశోధనుఁడొబలదై ర్యశాలి తా
నుల్లముసన్ నహించునె? పరోద్ధతి; త్పిత్తి వేంకటేశ్వరా.

చ. ఒకరుఁడు విద్యచేధనమునొందిన వేంకటరుండుగూడ వి
ద్యకొఱకు యత్న మెంతయునుదానొనరింపగవచ్చుఁగానిల
ష్ఠీకికృపలేనిచో నతఁడు నేనెడిదేమి? పొలంబుదున్నక
ర్నకుఁడు సువృష్టి లేనియెడనెప్పడి దెయ్యడ? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీమహిళామనఃకుముదశీతలధామ! హృతోగ్రిపాతక
స్తోమ! లనద్యశోవిజితస్తోమ! శ్రితావనకామ! యగ్రిసం
గ్రామసురారిభీమ! సురరాణ్యనిసంస్తుతభవ్యనామ! శ్రీ
ధామ! కృపాభిషీమ! ననుభవ్యునిజేయమ! వేంకటేశ్వరా.

- ఉ. శ్రీమణిమనోహర! విశేష శుభాకర! యాశ్రితాళి మం
దార! జగద్విహార! కరుణాఘనా గర! భాసమానకే
యూరమణింద్రహార! సవరోరుధరాధర! శింబరారిశ్యం
గార! సురారిగర్వహర! కాంతివిభాకర! చేంక టేళ్ళరా.
- ఉ. శ్రీమహిళాస్యప్లునరసీరహమిత్ర! నిరించిశర్వ సు
త్రామముఖాఖిలామరకదుబసతోరుచరిత్ర! యగ్ర స
గ్రామవిషక్షత్ర! మునికాడమహీరుహపాశ్చత్ర! భూ
మిమరుదాది సజ్జనసుమిత్ర! రనేశ్వర! చేంక టేళ్ళరా.
- చ. వనితా బలశ్రీమిత్రీలును బంధుల్లుగోవులు భూములున్ సత
బనినరులెంచుచుండురకటా! నిజమాయ బద్భదాళి క
టెనుక్షణికంబులిన్నియను; డెండమునందున వీనిడిని, ని
న్ననవరతంబుఁగొల్పునరుడందును ముక్తినిచేంక టేళ్ళరా.
- చ. హరియనఁగా హరుండనఁగనబజ్జడన్న మహాత్మ! నీవె; నీ
కరియగపాటివేల్పుగలఁడా? త్రిజగత్ప్రభుఁడీవకావె? నీ
కురవిశశాంకు లిద్దఱునకుంతిత తేమనించునేత్రమల్
నిరతము నిన్నభక్తిగఁ నే స్మరియించెద చేంక టేళ్ళరా.
- చ. కవచముమేనఁదాల్చుకొనఁగాస్వశరీరమునగ్గట్టైకెన
యములుకొ
బనరమునన్ దగుల్కొననిభంగిని దానకపాదపద్మముల్
బవలును రేల్లిరింపన శుభంబులురా వెఱచున్ గొఱుతలొ
దవు; తెలి సెన్భవచ్చరణదాస్యమపాత్త్వము చేంక టేళ్ళరా.

చ. భవమును సాగరముగఁడవన్ భవదీయనవర్యగాడె మా
నవులకునాప; నీవుకదనాకనుజక్కగఁదిప్పుగర్జభా
రివి; భవదీయభక్తిని వరించెదనిత్యము; ముక్తినిచ్చి నీ
భవనముజేర్పవయ్యనను; భవ్యకృపామతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శైలములెక్కిదూఁడఁగ, విషంబమిత్రులుగఁగ్రోలఁగా, మహా
భీతిభిన్ బడఁగ, నరబృందము బూనినఁబూనుగాక నీ
లీలునిచరిత్రములభీకములంచు: దలంపవచ్చునే ?
శ్రీలలామనోహర! విశేషశుభాకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ప్రియినరోజు బాంధవుఁడు ప్రియవంశువుచిప్పిపూర్ణుఁడై
తోచఁగ నాతలోఁదిమిరదోషమునాయదెసర్పనెక్కులన్
నీచరణాబుజమృతము నెమ్మనమందుదయించియున్న న
ఘేచనుపాపపుంజములహీనశుభాకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తానకభవ్యనామరసతత్వసుధాన్నిధి దానమాఙ్గి
కేవలతీర్థముల్మునుగనేమి ప్రయోజనమయ్య? లేశమున్
బోవు నెకాపపుంజములు? బోవు నెమాననమర్వియోగముల్?
కేవలమజ్జితాదునినుగీర్తననేయరు వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీవర! నిన్నుభావమునఁ జింతననేయరు శైశవంబునన్
యూవనమందు వార్ధకమునందును సజ్జతచే రతిక్రియా
భావముచే నశక్తిని నపారకృపాకర! జారి నెట్టులన్
గాపగనేర్తువోదురవగాహము తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

- చ. శరనిధియొక్కసారణిగై లమదొక్కదృష్టుగాఁగఁగె
సరియొకలేడిగా నలకృతానుఁడు శీతకరుండుగాఁగ నా
ద్విరసనపాలిభూషలుగ భీష్మవిషంబు సుధారసంబుగా
నరుఁడుగణించునిన్ననుదినంబు భజించిన వేంకటేశ్వరా.
- చ. అనిమిషవైరియొక్కఁడజనంతటివాని మొఱంగివేదముల్
గొనిచన సర్వచేవతుఁ యోరికలీరికలెత్తనీవునాఁ
డనిమిషరూపమూని విపులాబ్ధినిజొచ్చిన సోమకాఖ్య నా
క్కనిమిషకాలమందున బెకల్పవె? తిర్పతివేంకటేశ్వరా.
- చ. అలకలశాబ్ధిభాండముగనాయహీరాజురురజ్జవట్లు సం
ధిలునటుసేసి రాక్షసులు దేవతులున్ ఘనమంధరమ్ము నా
వెలయుగిరిన్ మధిపఁ బెనువేడుకఁ దాల్పవె కర్పరాగ్రిమ
దలయకనీవుదివ్యకమపాశ్యతిఁ దాలిచి వేంకటేశ్వరా.
- చ. ధరణిహింబ్యానేతుఁడనుదానపుఁడొక్కఁడు చాఁపచుట్టగా
శరనిధిలోనడంచిన నిశాచరుద్రించి వరాహమూర్తివై
ధరణినినీవువొంటివలె దక్షిణశృంగము నందుదాల్పవే
తరమె? నుతింపనీమహిమ, దానజనావన! వేంకటేశ్వరా.
- చ. శ్రీనరసింహమూర్తి! సుర శేఖరశర్వముఖాఖిలామర
శ్రేణిపడంక నాదనుజశేఖరుపక్షుఁ వజ్రనిష్ఠురా
త్యానతవిష్కరన్నఖశితాగ్రిములన్విడళించి పెంటఁద
త్సానునిబోచినాడవు; యశోధర! శ్రీధర! వేంకటేశ్వరా.

చ. ఒకచరణమ్ముభూమిపయి నొక్కపదమ్మువియత్తలంబున
దొకటి బలీందుశీర్షముననుంచి జగతితయంబునా బలా
రికినొసంగన్ దలంచుచు ధరితినిశాచరరాజుపజ్జనీ
వొకకహనావటుండవయియుండ వె? తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

చ. ఇటువదియొక్కసార్లు నృపబృందమునెల్ల బ్రతిజ్ఞదీర్చ భీ
కరతరగోపభావమునఁ గాలునివీటికిఁబంపి రక్త ని
ర్మరణులఁ దర్పణమ్ము బిత్తరాజికిఁజేసి ధరామరాళి నా
దరమునఁజూచినాడెపుకదా! పరమేశ్వర! వేంకటేశ్వరా.

చ. హలముఖశస్త్రజాలములుహస్తమునఁడుధరించుమట్టి కా
ద్యలఘునిశాచరావళి హృదంతరభేదనజేసి సర్వసా
ధులను ప్రమోదవారినిఁగదోగఁజేసితివీవసుంధరా
నలిబలరామమూరి ని ముదంబునఁదాలిచి వేంకటేశ్వరా.

చ. అనిమిషులెల్లవేడఁ ద్రోపురాసురులన్ వధియింపబుద్ధ మూ
ర్తినిధరియించి యాత్రిపురదివ్యసతీమణులన్మోటుగి శృ
గిణివయికూపమెల్లఁ గలగించి సుధారసమెల్లఁగొలి భ
ర్గునకుశరంబవై దనుజుగోటినిమ్రొంప వె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. బల్లిదునై రిపాపులుప్రపంచమునన్ భవదీయభక్తులొ
యెల్లిదమ్మెరి; దుష్టజనబృందములన్ శితహేతిచేత సం
భిల్లిగ నీవు ఘోటకముదేరుగబూన్చివసించఁబూనితీ
వెల్లజనులొనుతించఁ గలిసీశ్వర! తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీసుదతీనివాస! బుధచిత్తవిలాస! విలాసకౌముదీ
భాసురసౌమ్యహాస ! రిపువారమదేభమ్మగేశ ! సర్వ భూ
మీసురకర్మరక్షణసమీడితదివ్యసుధీవికాస! య
జ్ఞాససముఖ్యుడై వతనతాంఘ్రిసరోరుహ ! వేంకటేశ్వరా!

ఉ. నీరజనాభ! మేమురిజనీతరుణీమణిచేతుల దాని
స్సారులమైపరుండ వ్యధసల్పెడునే క్రిమికీటకంబులన్
జేరగనీకమమ్ములన శేషకృపన్ బరికింతువీపు; న
త్కారుణీకోత్తమా! కడునుదారుడవోహరి! వేంకటేశ్వరా.

చ. అహరహమున్ ధరాశయమునీడు జనుల్ విగతానుతాటని
మ్మహిజనుల్లెరున్ దెలిసిమానరు స్వార్థపరత్వమున్ భవన్
మహిమదలంఘనీపణగుణత్రితయంబును వీడరాత్మని
గ్రహమునుబూనరిందులకుఁగౌరణమెయ్యది? వేంకటేశ్వరా

చ. సకలచరాచరావళిని సంతతముండెదవంతరాత్మన్
ప్రకటితతాపకీసపదవారిజనేనను భక్తితోడఁ బా
యక, యె నరించువారిహృదయంబులఁగల్గినయట్టికోక్కెడ
ర్పకనిటు దవ్వొనర్చుట రంబభిమానమే? వేంకటేశ్వరా.

చ. ప్రమదముమీరవారిదమరందరుచుల్ గొనియామచాలక
భ్రమరములాతటాకమదనంబుల కెన్నఁచునాసజేయునే?
విమలభవత్కథాన్యతమువీనులకెన్నననన్యగాధలం
దమకునవీనుదోయి? కరుణాకర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా

ఉ. చేరు నెపక్వశవ్యముల శేషముగా భుజియించుచిల్క తు
త్తూరములన్? మదేభములఁద్రొంచి, ప్రమోదమున భుజించుకా
తీరవమేగు నేను నకనీచక లేబరమున్ స్పృశింప? ని
న్గోరెడిన జనుండు పెరకొరైలఁ గోరున? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పాతకవార్ధియింక గను బాడబవహ్నియు, నప్రమేయదుః
ఖాతతవహ్ని నార్పగఘనామృతవృష్టి; భవాంధకార
ద్యోతము; కోధవృక్షతతిఁద్రొంచక తోరకుతారధార; శో
భాతతమైడనర్పు తమయంఘ్రినపర్యయే వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తోయరుహాత్! నాయెడలదోషములుండిన సైఁదగోరియ
త్యాయతభక్తియుక్తిమయినాత్మఁడలఁతునునిన్న నిర్జ
ధ్యేయ! విధేయుడన్ భవదహీనకృపామృతవృష్టితక్కు, పా
ధేయములేదు జీవితపుతెన్నగమింపగ వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తావకభక్తిచేతనతతంబును నీదగుకీర్తనంబు న
ద్భావముతోడఁజేయుచుముదంబుయొంబుఘనంబునొందగా
శ్రీపర! వానుదేవ! సరసీరుహలోచన! సాధువత్సలా!
దేవ! యటంచునిన్న వినుతింపగఁ గోరెడ వేంకటేశ్వరా

ఉ. శ్రీమణివిలాస! నినుజేరిభజింపనియట్టివారి సం
సారములంధ్రుమోలదగుచంద్రికలున్ బధిరావళిపజ్జ వీ
ణారసముల్ నపుంసకుని కాతతమోహవిలాసినిజనం
బారయభస్మమందిడెడుహవ్యమునొంగద వేంకటేశ్వరా,

ఉ. దానమునేయనేర; స్వహాచారసుతాదులవీడనేర; నే
స్నానజపాగ్ని హోత్రములుసల్పగనేర; నిరంతరంబునీ
మానితపాదపద్మములు మానసవీధిజరింపనిచ్చి, నిన్
ధ్యానమొనర్పనెంత; నిజవాసజనావన! వేంకటేశ్వరా.

చ. ప్రేమదముసెంది బంధరము భవ్యసుగంధమరందపాన మం
దుమదినినిల్చి, యెల్లపుడుదోయజపాశిజరించునట్లు నీ
విమలపదాంబుజద్వయిని కేడుకమీరంగగోరునాదు హృ
ద్భ్రమరము దివ్యభక్తిరసభాసురతన్ గొను; వేంకటేశ్వరా.

చ. ప్రేమిమలతానకీనపదపద్మమునీటుచేబవిత్రిమై
భావివిసిల్లునాతులసిపొక్కినిదావకభవ్యసత్కథా
శ్రవణముచేతవీనులను శశ్వదుదంచితయుష్మదీయపా
దవసేజనంగతిన్ మనసుధస్యతనొందవె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. సంతతమున్ ద్వదీయపదసారసయుగ్మనపర్యగోరు సు
స్వాంతఃకు సశ్వరంబులగుభాగ్యములెంచునె? కల్పవృక్షమే
చుతపసింపనర్థి పెరజేరునెయెందునఁగాని? నిన్ను నే
వింతుఁదలఁతుఁగోరెదపవిత్రతనొందఁగ వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తావకభక్తవర్జుల సతంబునురక్షణనేతువంచునే
భాననజేసినిచరణపంకజయుగ్మము సంతతమ్ము మ
ద్భావమునందునిల్చి కమ భక్తినిగొల్పుచునుంటినిన్ను; ల
క్ష్మీవర! ముక్తి నాకొనఁగి నేమముగూర్చవె, వేంకటేశ్వరా.

చ. మురపార! నీసయిన శతకముల్ శతముల్ సదివేలులక్షలున్
సరతముజెప్పి రెండటొమనీషులు; చెప్పచునుండిరింక నొ
దటొవిరాజులీధరముదంబున వారలెకానినేనునీ
చరితమువాకొనన్ దగ నె? సాధుజనావన! వేంకటేశ్వరా.

చ. కరులనుగోరలేదు; కనకంబునొసంగుమటంచు బల్కలే
దురుతరభాగ్యమొందుటకునుత్సృకతన్ వహియింప లేదికే
సిరులనుగోరలేదు; సురసేవిత! త్వచ్ఛరణాంబుజద్వయిన్
నిరతము గొల్పవేడెదను నిర్మలభక్తిని; వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తెప్పవుదుఃఖవారినిధి దేలుచు మున్దుచునున్న మమ్మనీ
వొప్పగనొడ్డుజేర్చుటకునుల్లమునన్ సతతంబునిన్ను మా
యప్పవలించునెంచవలదా? భవదీయపదార్పనార్థతిన
దప్పఋణంబుదీరుటకు దారిమఱున్నదె? వేంకటేశ్వరా.

చ. పరధనతస్కరుండు; పరభామలబాందగం గోరుపాపి; భూ
సురజనహంత; నిఘరతసూన్యతమున్ వెలినేయువాడు; పు
ణ్యరహితుఁడదగాఁగలదు రాత్ములుగూడఁదప్పదీయ పూజలన్
జరిపినముక్తి నొందెదరు సాధుజనాదర! వేంకటేశ్వరా.

చ. మఱిమఱినీకు మొక్కిక్కదరమావర! యన్యముల్లోఁగొనిత్వ
చ్ఛరణసరోజయుగ్మవింశజ్జలబిందులనొప్పవన్మన
స్సరసినొకింతయేని గలుపంబులనంటగనీకనజన
స్ఫురదురుకీర్తిహంసములపొందొనఁగూర్చు వె వేంకటేశ్వరా

- చ. అమితసుఖప్రదంబు, దురితావళి సంహరణంబు, పాపకర్షణమదమసంబు, ముక్తిముకురంబు, శ్రితాశిసమీపకర్షణంబు, మదహరంబు, భూరితరపుణ్యకరంబు, మనోహరంబు, త్వద్విమలపదార్పనా ఫలము భృష్యైలకెల్లను వేంకటేశ్వరా.
- ఉ. స్నానజపాగ్నిహోత్రముల సల్పుటకంటెను, భక్తితోడనెవ్వని హృదంతరంబున భవత్పదసవ్య సరోకుపాద్యయ్యా ధ్యానమదెప్పు నేయఁబడు; హస్తతలామలకంబుముక్తియవ్వనికి, కీర్తిశాశ్వతము వానికిఁ దిద్దితివేంకటేశ్వరా.
- ఉ. శ్రీమహిళాంతంగ సరసీజ సదాశ్రిత చంచరీకముల్; ధీమహిమాన్వితమ్ములు; సుధీజననేవితముల్; సదాఽరిపుస్తోమభయంకరమ్ములు; యశోజితహిరసటీరమల్లికా. వామములయ్య! త్వద్గణవిరాసములోఁగిభు! వేంకటేశ్వరా
- ఉ. శ్రీకరముల్ సతీపతిశచీపతి వాక్పతి ముఖ్యనిర్జరా నీకవశీకరమ్ములు; వినిర్మలముల్ రిపుజాలవాతదర్శికరముల్ రమాహృదయభృంగసమాశ్రిత పారిజాతముల్ నీకమనీయసాదములు; నీరజలోచన! వేంకటేశ్వరా.
- ఉ. శ్రీదములార్యమండల విశేషవినోదములాశ్రితాశిస మ్మోదము లిందిగాహదయ పుష్కరసూర్యమయముల మాలికల్ సాదరముల్ త్వదీయకరుణార్ద్రవిలోకనముల్ సదామధాన్యోదవిధాయకంబులు; దయాకర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీరమణీమణీహృదయసీమవిహారి! యఘాపహారి! నీ
హరిపటీరహారధవళాబ్జ నిభాయతక్షేధారి! సం
సారవిముక్తికారి! హరి! శౌరి! మురారి! సురారి హరి! కం
సారి! శ్రితానుసారి! కరుణాంబుధిదేబ్యము వేంకటేశ్వరా

ఉ. వారిధిరాద్ధభీర! రిపువర్గపయోదనమీర! పుణ్య వి
స్తార! సురాద్రిధీర! విబుధప్రక రాత్మవనీవిహారి! పా
తారి పురారివారిజభవాఖిల నిర్జరజాల సంశతా
ధారి! కృపాప్రపూర! ఘనధామవిభాకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పండితమండలీహృదయ బంధర సేవితప్రండరీక! యు
ద్ధంశరిపుప్రభంజన విదారణదారుణదండశూక! యా
ఖండలముఖ్యనిర్జరనికాయహృదంబుజ చంచరీక! భూ
మండలరక్షణైక! తరమానిను ద్భుగ? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీలనావిలోల! సువిశేషతపోధనపాల! భవ్యసం
శీల! గళప్రదీప్త తులసీవనమాల! యఘాఘమేఘవా
తూ! సువర్ణచేల! నవతోయదనీల! విధేయదేవతా
జాలసదానుకూల! రిపుజాలభయంకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పరిజనసంభవేశమఘవప్రముఖామరహృచ్చకోరకే
ణాంక! తిమింగిలాహినికరాంబుచరాన్వితభూగివార్ధి
ర్యంక! మనోజ్ఞరూపమకరాంక! యుదగ్రభయంకరాజి ని
శ్చంక! హృతాఘంక! గుణసాగర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా

౪. కూడికాన్యముఖ్యరపుకోటి మదుత్త తిభక్షణై కగం
భీరభుజంగ! సాధుజనబృంద మనోవనసీమ నిత్య సం
చారకురంగ! సర్వకలుషవృజభూరితమఃస్వరంగ! దో
స్సారవికృతభంగ! సురజాలమనోహర! వేంకటేశ్వరా.

౫. శ్రీదాదితేకచంద్ర సురశేఖముఖ్యసురాలి మానసా
హృద! వసిష్ఠకౌశికసుకాత్రిముఖాఖిల మానిజాల స
మ్మాద! రమావినోద! మునిపూజితపాద! మహాఘృష్ణి కా
చ్చేద! శ్రీరవిమాద! నినుజేరిభజించెద వేంకటేశ్వరా.

౬. శ్రీధర! హీరశీతకరశీకర సన్నిభసద్యశోధరా!
గౌఢినుతాత్రిముఖ్యమునికాండహృదంతరచాతతాళిధా
రాధర! నజనావనధురంధర! రావణముఖ్యరాక్షస
త్కూఢరపాలివజ్రిధర! సాధుజనాదర! వేంకటేశ్వరా.

౭. తమ్ములుమీపదమ్ములు; సతమ్ముసుఖమ్మును సూర్యపారిజా
తమ్ముమొగమ్ము; ఘోరదురితమ్ముహరించెడినత్కృపాప్రపూ
తమ్ముమనమ్ము; తమ్మునుముదమ్ముగరమ్మునిరంతరమ్మి స్వాం
తమ్మునఁజెంది, పీమ్ముటనుదల్చెదనోప్రభు! వేంకటేశ్వరా.

౮. నమ్ముమనమ్మునందనుదినమ్ముఘనమ్ముము దమ్ముజెంది, సూ
నమ్ములనీపదమ్ముల శనంతసుఖమ్మునఁసూర్యనేర్తు; దా
నమ్ములవమ్ముగాని, విపినమ్ముల నెమ్మిఁదపమ్ముగానినే
మమ్మువనేయ. పూన్ని సుగమమ్మునుగాదయ వేంకటేశ్వరా

ఉ. నందనమంతుగోపికల నాతలమున్ సుకుమారపాణిబన్
తెందిననీణియల్లనవిశేషము శేషముగాఁగమిటి, యా
నందముగూర్చునావ్రజజనంబును మోదపయోధిఁ బేల్చునో
నందకుమార! నిన్నొగడనాకునుసాధ్యమే? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఎవ్వనిదోషప్రభాగరినుయెల్ల జగంబులదీప్తిఁజెందెనో?
యెవ్వనిసత్కృపామృతమహీనముగా నినిండియుండెనో?
యెవ్వనిరాద్రీదృష్టిఁపుబృందమునెల్ల శశింపజేయునో?
యవ్విధినిపుతావె? కరుణాకర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా.

చ. కలనయినన్ దలంపనిను; కష్టజనుండను; బుద్ధ్యాహీనుడన్
మలినుడనోముకుంద! యని, మాటలనై ననునాత్మనై ననే
బలికెయెఱుంగ; నట్టి ననుద్వత్కముగామృతవాద్ధిఁ బేలుగా
సలిపెదవిట్టినికొకరు సాటిగలరాకొ! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ధ్యానితభూరి సద్గుణవితాన! మహీసురమండలీమనో
ధీన! రమానిధాన! సుమతివ్రజమానవాంఛితార్థ సం
తాన! శచీనతీశభనదాతముఖాఖిల నిర్దరావళి
ధ్యాన! సదాశ్రితావనవిధాన! యశోధర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. వందనమాసురప్రముఖ పంజరఖండనగంధ సింధురా!
వందనమాశ్రితప్రకర వందితపాదసరోజ బంధురా!
వందనమింద్రానాగసితవారిరుహాభయశోధురంధరా!
వందనమిందిరాహృదయ వాఙ్మయబంధర! వేంకటేశ్వరా!

ఉ. శ్రీకర! నీకృపామృతమశేషముగా గ్రహించుమానవా
నీకము భవ్యనంపదలనేకము ధారుణిఁజెంది, పిమ్మటన్
నీకమనీయనన్నిధిని నిల్పునవశ్యముగానఁగొల్తునే
నోకమలాక్ష! త్వత్పదపయోజయుగంబును వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పాలితసర్వభూమిమరపాలి! నిశాటధరాధరాలి దం
భోలి! రమానటహృదయపుష్కరపేళి! కృతాశ్రితాశ్మవా
హ్యేలి! విరించిశంకర బలారి ముఖామరపాలిమాళి! పృ
థ్వీతదుర్జనాలి! గుణశాలి! రమావర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. చారుసురావగారిజిత శైలసింహాసనాంబుజాత డిం
డిరతుమారశీతకర నిర్జరనాథ గజేంద్రమల్లికార్జు
హరిపటిదహీర శరదంబుధరవ్రజసాంద్రచంద్రికో
దార! యశోవిహార! నిజదాసజనాదర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఆమరశేఖరాంబుజభవాభవముఖ్యసుధాశనాదక
గ్రామిణి! యిందిరాహృదయకంజనభోమణి! స్వాశ్రితాలిర
తామణి! సజ్జనావలి శిఖామణి! సర్వము నీశ్వరాలివాం
ఛామణి! చక్రపాణి! సువిశాల స్ఫుటిమణి! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. రాక్షసవంశసంభవుడరాతి సహోదరుడౌ విభీషణు
డక్షయకాయసిద్ధిబడయన్ భవదీయ సపర్యకాదె? పృ
త్యక్షముగాఁగఁగారణము? త్వత్కృపఁగాంచఁగభక్తి తక్కువే
రీక్షితి నేమిగద్దు? పరమేశ్వర! శ్రీశ్వర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఎట్టిశుభక్షణంబునరమేశ! త్వదీయచరిత్రావశానన్
బుట్టెనొ నాంభితంబుమధి; మోదను మేయమున గడుచుంటినా
కెట్టివిలేవులోకముల? హీనకృపాకర! నన్నునీవుచే
బట్టి, యిదేవిధానం బరిపాలనజేయుము వేంకటేశ్వరా.

చ. జలకుహగర్భుండున్ శివుడు సర్వసుఖర్వులున్నుదీయన్
ద్విలసిదనంతపుత్రమును దెల్పంగజాలరు; వేదరాశిన్
సలలితసత్కథావళిలం జాటంగజాలడు. నెవ్వఁజొచ్చు భూ
పలయమునందు నిన్బొగడం బద్యశితంబున వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఓబలనూదనప్రియత! యోసరసీరుహవనోనేత్ర! పే
జీబుకులోద్భవుండ; దమనేవకనేవకనేవకండ; నీ
వే జ్ఞానాధాధరింపమను వేంకటరాయండ; సత్కృపామతిన్
ధీబలసంపదల్ గలుగదీపనలీగదె! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. మంగళమయ్యభక్తవర! మంగళమయ్య వికుంఠముదిరా!
మంగళమయ్య మోక్షకర! మంగళమయ్యలనద్యశోధరా!
మంగళమయ్య చక్రిధర! మంగళమయ్యసురారి సహరా!
మంగళమయ్యనిత్యము, రమాహృదయేశ్వర! వేంకటేశ్వరా 108

సంపూర్ణము.

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ముద్రామరణాయందు ముద్రితము.

